

متن پرسش

با سلام و قبول عزاداری های شما استاد بزرگوار: با توجه به جوابیه سوال ۲۴۹۸۴، و خیلی از جواب های شما در رابطه با توبه و حق الناس جواب این سوال و آنها کاملاً منافات دارد، شما در جوابیه سوالی فرمودید: بعد از توبه، جای خوف در میان نیست! زیرا با تَوَابِ بُوْدِنِ حَضْرَتِ حَقِّ، خداوند چیزی از آن گناه را در عالم باقی نمی‌گذارد. یا در جای دیگر فرمودید: نمی‌دانم چرا قرآن به جای آن که بگوید خداوند مؤمنین را دوست دارد؛ که حتماً دوست دارد، می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» (بقره/ ۲۲۲) خداوند تَوَّابِينَ و آن‌هایی که خود را از گناه پاک کرده‌اند، دوست دارد. شاید در چنین انسان‌هایی هم‌تی را مشاهده می‌کند که همه‌ی مؤمنین دارای چنین هم‌تی نیستند. هم‌تی که با مزه‌کردن گناه بر نفس او باز می‌تواند به گناه، پشت کند. مگر توبه و دوری از گناه و پشیمانی از گناه با هم فرق دارد؟ استاد عزیز وقتی می‌دانیم با حلالیت طلبیدن و برطرف کردن حق الناس اتفاق های بدتری می‌افتد تکلیف چیست؟! شما در جواب سوالی فرمودید باید آن شخص استغفار کند. حال این شخص باید کلاً امیدش نسبت به همه چیز را از دست بدهد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ملاحظه کنید که توبه یعنی رفع آن‌چه نباید پیش می‌آمد و پیش آمد، و با توبه نوعی برگشت به آن اصل می‌نماییم بر اصلی که طالب آن هستیم. در مورد حق الناس به هر حال باید آن حق اداء شود. ولی در حدی که به قول شما اگر محدود به حلالیت طلبیدنی است که کار را بدتر می‌کند، موضوع متفاوت می‌شود و این‌جا است که با استغفار برای طرف، کار حل می‌گردد. موفق باشید